

**МАТЕРІАЛИ НАУКОВИХ ЧИТАНЬ, ПРИСВЯЧЕНИХ 90-РІЧЧЮ
З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ДОКТОРА ІСТОРИЧНИХ НАУК, ПРОФЕСОРА,
ЗАСЛУЖЕНОГО ПРАЦІВНИКА НАРОДНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ,
АКАДЕМІКА МІЖНАРОДНОЇ СЛОВ'ЯНСЬКОЇ АКАДЕМІЇ НАУК
ІВАНА МИХАЙЛОВИЧА ГРАНЧАКА (1927-2000)
(СПОГАДИ, СТАТТІ, МАТЕРІАЛИ)**

**ВСТУПНЕ СЛОВО ПРОРЕКТОРА УЖНУ З НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ РОБОТИ
ТА МІЖНАРОДНИХ ЗВ'ЯЗКІВ, ДОКТОРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК, ПРОФЕСОРА
М. О. ЛЕНДЬБЕЛ**

Іван Михайлович Гранчак – це одна з тих особистостей, з якими асоціюється Ужгородський національний (донедавна – державний) університет. Якщо ж висловитися більш влучно – він сам був університетом. Відомий слов'янознавець, фахівець із новітньої історії, професор І. Гранчак навіть у студентів інших закладів вищої освіти України та колишнього Радянського Союзу асоціювався з авторством підручників з історії південних та західних слов'ян, історії Угорщини. А на початку 1990-х рр. саме під його керівництвом побачили світ «Нариси історії Закарпаття», які – попри певну об'єктивну обмеженість – вперше відкрили для громадськості заборонені раніше теми.

Професор І. Гранчак був непересічним лектором, який умів виділити для студентів окремі визначальні для розуміння тенденцій історичної епохи нюанси, подекуди заховані в пустослів'ї радянської історичної літератури. Вимогливий організатор освіти і науки, І. Гранчак також славився вмінням добирати актуальні теми для своїх аспірантів і студентів. Можливо, саме тому його так поважають представники «гранчаківської школи дослідників соціально-економічних і політичних процесів у центральноевропейському регіоні». Основне ж полягає в тому, що професор І. Гранчак був живою особистістю, про яку будемо завжди згадувати з приємністю та інтересом.

Бажаю всім учасникам наукових читань, присвячених 90-річчю з дня народження видатного вченого і педагога Івана Михайловича Гранчака, плідної роботи, відкриття нових сторін його життя та наукової діяльності.

УДК 929 (477.87) «1927/2000» Гранчак

**ПАТРІАРХ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ІСТОРИОГРАФІЇ:
ШТРИХИ ДО ПОРТРЕТА ПРОФЕСОРА ІВАНА ГРАНЧАКА**

Мандрик І. О., Олашин М. В. (Ужгород)

У статті розкриваються основні віхи життєвого шляху професора Івана Гранчака. Показано його внесок у дослідження окремих питань новітньої історії Чехословаччини та Угорщини, а також історії Закарпаття та Ужгородського університету. Розкрито роль І. Гранчака у становленні міжнародної співпраці УжНУ (УжДУ) з багатьма закладами вищої освіти, зокрема зарубіжними.

Ключові слова: Іван Гранчак, Ужгородський університет, новітня історія Чехословаччини та Угорщини, історія Закарпаття, міжнародне співробітництво.

Постановка проблеми. Науковій і педагогічній громадськості України та сусідніх держав добре відоме ім'я доктора історичних наук, професора Івана Михайловича Гранчака (1927-2000). Протягом півстоліття він перебував у центрі науково-культурного і громадсько-політичного життя Закарпаття, проявив себе як талановитий науковець, чудовий педагог, адміністратор навчально-вихов-

ного життя у вищі тощо. З плином часу стає зрозумілим, яке місце посідає він у вітчизняній (і не тільки) історіографії.

Аналіз останніх публікацій. У цій статті спробуємо коротко проаналізувати життєвих шлях І. Гранчака, охарактеризувати основні його здобутки у науково-педагогічній роботі. Ці проблеми вже досліджували окремі науковці. Так, зокрема, до